

Protocol, op 26 juli 1955 te Ankara ondertekend, betreffende de handel en de betalingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Turkije

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

No. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 6 oktober 1955.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, te kennen worden gegeven uiterlijk op 5 november 1955.

's-Gravenhage, 26 september 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet, alsmede naar artikel 24, leden 1 en 2, van het Statuut voor het Koninkrijk, heb ik de eer, mede namens mijn ambtgenoot zonder Portefeuille, Mr. J. M. A. H. Luns, U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen de tekst van het op 26 juli 1955 te Ankara ondertekende Protocol betreffende de handel en de betalingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Turkije (*Trb.* 1955, 140)¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende nota bij genoemd Protocol.

Het is de bedoeling, dat dit Protocol, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal gelden voor het gehele Koninkrijk.

Aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 6 oktober 1955 over te leggen aan de vertegenwoordigende lichamen van Suriname en de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

Toelichtende nota

Als gevolg van betalingsbalansmoeilijkheden ontstond in Turkije in september 1952 een achterstand in het afwickelen van betalingen aan Nederlandse crediteuren voor geleverde goederen en/of verrichte diensten.

Aanvankelijk gaven de Turkse autoriteiten te kennen, dat de achterstand een tijdelijk karakter zou hebben, doch tegen het eind van 1953 bleek, dat Turkije zijn herhaalde toezeggingen betreffende een spoedige afwikkeling der achterstallige schulden niet zou nakomen en dat rekening moest worden gehouden met het feit, dat Turkije niet alleen uit Nederland, doch uit alle landen van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking voor aanzienlijke bedragen goederen had geïmporteerd, waarvan de betaling via de kanalen van de Europese Betalings Unie voor onbepaalde tijd zou uitblijven.

Een in augustus 1954 bij het Nederlandse bedrijfsleven gehouden enquête wees uit, dat vorderingen openstonden tot een bedrag van circa f 42 mln. Het grootste deel van die vorderingen is ontstaan aan het eind van 1952 en in de eerste tien maanden van 1953.

Ten einde een spoedige afwikkeling van de Turkse schulden te bevorderen, werd reeds in de loop van 1953 door de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking te Parijs getracht in overleg met Turkije een voor alle landen van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking geldende amortisatieregeling te ontwerpen. Dit langdurig overleg heeft niet tot een gewenst resultaat geleid, met het gevolg, dat vrijwel alle landen van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking met Turkije in bilateraal overleg zijn getreden, ten einde ieder voor zich een regeling te verkrijgen

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan

de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

voor de afwikkeling der schulden. Ook Nederland heeft bilateraal besprekingen met Turkije geopend, welke tot het resultaat hebben geleid, dat op 26 juli 1955 is overgegaan tot ondertekening van een Protocol, waarin een definitieve regeling is vervat voor de afwikkeling van de schulden aan Nederlandse crediteuren tot op die datum.

De tekst van het Protocol behoeft weinig toelichting. De belangrijkste zijn de artikelen 2, 3 en 4, waarin is neergelegd, dat een gedeelte van de betalingen aan Turkije voor aangekochte Turkse produkten voor de voldoening der achterstallige vorderingen zal worden gebruikt, met dien verstande, dat Turkije het gehele vorderingencomplex in vijf jaar zal liquideren.

Het Protocol heeft uitsluitend betrekking op de liquidatie van vorderingen, die zijn ontstaan door de levering van goederen. Deze omvatten het grootste deel van het complex. De vorderingen, die zijn ontstaan uit hoofde van verrichte diensten — hoofdzakelijk het scheepvaartverkeer —, omvatten een betrekkelijk gering bedrag (circa f 200 000). De Turkse delegatie bleek niet bereid ook voor deze vorderingen een clause in het Protocol op te nemen. Wel werd in een briefwisseling tussen de voorzitters der beide delegaties vastgelegd, dat ook voor andere schulden dan die, welke in het Protocol worden genoemd, zo spoedig mogelijk een oplossing zal worden gezocht. Hieronder vallen ook de vorderingen, welke zijn ontstaan uit scheepvaartverkeer.

Aangezien de mogelijkheid bestaat, dat alsnog vorderingen zullen worden aangemeld van crediteuren uit Suriname of de Nederlandse Antillen, zal het akkoord ook voor die Rijksdelen gelden, hetgeen eveneens in een briefwisseling tussen de delegatievoorzitters is vastgelegd.

Het Protocol scheidt voor Nederland geen nieuwe verplichtingen.

De Minister van Financiën,

VAN DE KIEFT.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

J. ALGERA.

De Minister van Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.